PT 8250
.K75
S63
1915
Copy 1

FLS
2015
020479

PT 8250
.K75
S63
1915
Copy 1

Smaafortællinger

AF

EVALD KRISTENSEN

Ludvig Mortensen

SMAAFORTÆLLINGER

AF

EVALD KRISTENSEN

OMAHA, NEBR.
C. C. NIELSENS TRYKKERI
1915

Indhold.

1. Den inderste Dæmning.
2. En lille Historie om en lille Dreng.
3. En Tremark.
4. Det syge Føl.
5. Sært snor sig Livets Veje.
6. Det haster ikke — Jeg er jo ung!

Library of Congress
2014 418051

Den inderste Dæmning.

Det var lige ind mod Jul.
Stormen rasede.
Havet var i kogende Oprør.

Gamle Folk paa Stedet sagde, at de ikke kunde mindes nogensinde at have set Havet saa grumt.

Der var paa den farlige Kyst gjort meget for at tage Brodden af de skummende, skarpe Bølger, der saa tidt søgte ind mod Land, truende den løse Sandbund med Ødelæggelse.

Høfder var bygget.

Lange Rækker af vældige Cementblokke laa med korte Mellemrum ud i Havet.

Det var det første Værn.

Nej, det er sandt! Der var det endnu vigtigere, som Naturen selv havde dannet — de tre Sandrevler.

Men saa inden for Stranden, bag ved en Række lave Klitter, laa Dæmningerne, høje, solide, Jorddæmninger — den ene inden for den anden.

Imellem de to Dæmninger var der et temmelig langt Slip, og der var dybt ned. Dersom dér engang blev fyldt med Vand, kunde der blive et helt Indhav, hvor ret store Skibe kunde sejle.

Et Stykke inden for den inderste Dæmning paa en lille Forhøjning, som blev kaldt „æ Knop", laa et lille Træhus. I dette Hus boede én af Høfdearbejderne med sin Familie.

Huset laa helt ene. Der var en Fjerdingvej, mindst, til nærmeste Nabo, til hvilken Side man end vendte sig.

Nu havde Manden i Huset den slemme Skik, som han havde tilfælles med en stor Part af de øvrige Høfdearbejdere, at naar det var Aften, eller naar det en Dag var daarligt Vejr, saa Arbejdet maatte standse, saa gik han til Kroen for at spille Kort og drikke „Smaa Sorte" med ligesindede Kammerater.

Hin Uvejrsdag var han ogsaa gaaet til Kroen.

Konen og de tre smaa Børn, hvoraf det ældste var fem Aar, sad, som saa tidt før, ene hjemme.

Men aldrig havde det været saa uhyggeligt som denne Dag.

Mange Gange var Konen ude for at se efter, om dog ikke hendes Mand skulde vise sig paa Hjemvejen; hun gik hver Gang skuffet ind.

Men den sidste Gang, hun var ude, medens der endnn var lidt tilbage af Dagslyset, saa hun

et Syn, som fyldte hende med Rædsel, og som hun aldrig senere glemte.

Hun var selv fra Havkysten, og hun havde tidt set Havet i Oprør; men som det var denne Dag, havde hun aldrig set det eller tænkt sig, det kunde blive.

Et Stykke ude saa det ud, som det gik i ét med de uroligt jagende Skyer.

Skummet sprøjtede op mod Himlen.

Det var ikke, som hun saa ofte havde set det, med høje Bølger, med mægtige Skumkamme paa.

Nej, det hele var i et kogende Oprør.

Det lod haant om alle Forhindringerne.

Sandrevlerne, Høfderne, Klitterne — det var altsammen dækket af dette forfærdelige Hav.

Lige op mod Kanten af den yderste Dæmning stod det.

Brød det nu denne Skanse, da var der kun Pladsen til Indhavet og den inderste Dæmning at stole paa.

Det var alt dette, den fattige, ulykkelige, rædselsslagne Arbejderkone stod og saa paa ved den sidste Rest af Dagslyset.

Vilde Dæmningen holde, eller vilde det graadige Hav komme deres lille Hus endnu nærmere?

En stille Bøn stiger fra hendes Hjærte til Gud om Hjælp i denne haarde Nødens Time.

Men nu er det, der sker det, hun aldrig siden glemte.

Med et grueligt Bulder slaar Havet paa én Gang Hul to Steder paa den store, stærke Jorddæmning. — Sydende og kogende vælter Vandet sig ind i „Indhavet“, fylder det, og staar nu op til Kanten af den inderste Dæmning.

Forfærdet flygter den stakkels Kone ind til sine smaa Børn, tager dem alle i Favn og beder i sin store Nød igen til den almægtige Gud om at tage dem under sin Beskyttelse.

Ude brøler Havet værre og værre, synes hun.

Mon den inderste Dæmning kan holde — — ?

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

I Kroen sad Manden imidlertid, efter hans Mening, i godt Lag.

Men som han sidder der, kommer der én hen til ham og taler om Havet, om hans Kone og om hans Børn. — —

Da vaagner der alligevel saa megen Ansvarsfølelse hos ham, at han bliver klar over, at hans rette Plads ikke er i Kroen for Øjeblikket.

Han rejser sig og faar en Kammerat med sig.

Nu kæmper de sig frem mod den frygtelige Storm, udefter det lille, ensomme Hus. Mangen Gang mærker de det salte Havsprøjt ind i deres Ansigter, og de hører Havets underlige, dybe, voldsomme Buldren. Men de naar frem til Huset og finder det i god Behold, omgærdet af et tykt Lag Havskum. Gennem det vandrer de ind; og gennem det forsvinder kort efter tre store

Mennesker med hvert sit lille Menneske paa Armen.

De naar frem til et tryggere Sted, og de er reddet for denne Gang.

Den inderste Dæmning holdt.

En lille Historie om en lille Dreng.

Syv Aar gammel var Kristian kommen ud at tjene som Hyrdedreng, ikke som Gaasehyrde eller som Faarehyrde, hvad der vel vilde have passet bedst efter hans Alder; nej, det var som Vogter for en jævn stor Bondegaards Kvæghjord, han havde Plads. Og han fyldte sin Plads helt godt.

En god Hjælp havde han, i sin ansvarsfulde Stilling, i Naturomgivelserne.

Det var i et Limfjordssogn, langt Vester ude i Landet, han tjente.

Ned mod Fjorden var temmelig høje, paa sine Steder ret stejle Bakker.

Paa Bakkekanten havde Kristian sine Oversigtspladser.

Paa den ene Side af Hjorden var Fjorden jo det sikre Skel, som ikke kunde overskrides, paa den anden Side var Bakkekanten; og selv om ikke denne var et lige saa sikkert Værn mod ulydige Undersaatter, saa var det dog ikke særlig vanskeligt at holde de hornede Krabater neden for

den. Saa var der Endegrænserne — det var de værste at holde Hjorden indenfor; men naar han passede paa tidt nok at være paa Oversigtspladsen, saa var det dog slet ikke uoverkommeligt, selv for denne Syvaarspurk, at holde Kreaturflokken i Ave paa denne Plads.

Kristian havde en livlig Fantasi, og en dejlig Tumleplads var der, saa han havde mange fornøjelige Timer dernede ved Fjordbredden og inde i de tætte Buske af Brombærranker, som fandtes mange Steder i Fjordbakkerne.

At han engang imellem saa en Ræv med sine Unger, saa, hvorledes de smaa røde Ræveunger kunde springe og lege, det livede jo bare op. Men hændte det saa, at han saa „Brokken", da stod det anderledes til. Om den havde han hørt, at den bed, til det knagede. Han havde hørt, at Jægerne tog Æggeskaller i Støvlerne, naar de gik paa Jagt efter „Brokken", saa var det ikke saa galt, om den kom dem for nær, kom til at bide dem i Benene, for saa straks Æggeskallerne knasede, holdt den op. — Men Kristian havde nu ikke andet end sine smaa bare Ben at lade den bide i, og kom det dertil, at det kom til at knage i dem, saa vidste han nok, at saa vilde han ikke længere være i Stand til saa hurtigt at komme op paa Bakkekanten for at se efter de hornede Kammerater. „Brokken" var Kristian bange for; men heldigvis kom det aldrig til Sammenstød mellem den og ham.

Der var adskilligt andet end det her nævnte, der baade var til at glæde sig over og til at være ængstelig for. Men selv om der nu var meget saadant til at korte Tiden, saa hændte det alligevel engang imellem, at der blev saa tomt og saa trist for den lille Syvaarsdreng dernede i Fjordbakkerne.

Saadanne Stunder kom, naar Længslen efter hans Hjem tog Magten fra ham.

Vel var hans Hjem kun en Indsidderstue; men det var alligevel det kæreste Sted for ham. Dér var jo hans Far og Mor, som altid havde været kærlige og gode imod ham, og dér var hans Søskende.

Især havde han en lille Søster derhjemme, som han holdt saa meget, meget af. Naar det hændte, at han en Lørdag Aften fik Lov at løbe hjem, saa var det svært, hvor Tanken om den lille Søster kunde faa ham til at bruge Benene.

Fra Hjemmets Vindue blev der altid set efter ham om Lørdagaftenerne.

Kom han saa, da kom den lille Søster op paa Bænken under Vinduet; og bag Ruden saa han da først hendes dejlige lille Ansigt, som ved saadan en Lejlighed altid var ét eneste stort, lykkeligt Smil. Naar han saa kom ind, og det tøvede han aldrig længe med, saa havde hun altid vendt sig og stod paa Enden af Bænken med sine smaa, buttede Arme udbredt til det kærligste Favntag. Denne Favn var Kristians første Ankerplads, naar

han lagde ind i den hjemlige Havn. Denne lille Pige gav ham det første varme, dejlige Velkomstkys. — Lykkelige Kristian! Det vilde have været ham ganske umuligt at skildre den Lykke, det var at lægge i Havn dér. Ja, naar Længslen efter dem derhjemme kom over Kristian, saa tog den næsten altid Modet fra ham, saa maatte han græde.

Saa hændte det en Lørdag Aften, han var hjemme, at han fik Løfte om, at hans Far vilde komme ud i Bakkerne at se til ham en Dag. — Aa, hvor det fyldte ham med Glæde; og hvor han siden i Dagene, der kom, længtes efter denne Dag. Det var, om muligt, en endnu større Glæde end at komme hjem. At tænke sig, at hans Far vilde komme ud til ham, gaa den lange Vej bare for hans Skyld. — — —

Saa kom Dagen, da Faderen havde lovet at komme. Tiden for hans Komme var bestemt til lidt over Middag.

Denne Dag kunde Kristian hverken være oppe eller nede. Han kunde ligesom ikke faa Plads til Glæden og Forventningen, der fyldte ham; og det var vel Overskudet af disse Følelser, der stadig drev ham op og ned ad Bakkerne den Dag. — Det var ikke altid, at Turen nedad blev foretaget paa Benene. Nej, han trimlede, han slog Kolbøtter, han var slet ikke selv klar over, hvorledes denne Formiddag gik.

En eneste stor glædesfyldt Længsel optog al den Plads, der var i hans lille Hjærte.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Planen for Eftermiddagen havde han genemlevet tidt — alt det skønne og dejlige, han skulde opleve sammen med Faderen.

Først vilde han nu, saasnart han fik Øje paa ham, løbe hen til ham, alt hvad han kunde; og saa vilde han lægge sin lille Haand i Faderens store — aa, hvor det var et dejligt Sted at have sin Haand gemt.

Naar han saa paa den Maade havde faaet Lov at glæde sig lidt, saa vilde han fortælle om alt, hvad han til daglig oplevede derude i Bakkerne i sin betroede Gerning. — Han vilde fortælle om de flinke Køer og om dem, der saa tidt ligesom lagde an paa at drille ham, han kendte hver enkelt af sine Undersaatter godt, og det skulde ikke mangle paa udførlig Besked om baade deres Lyder og Dyder. Han vilde selvfølgelig ogsaa fortælle om Ræven og Ræveungerne; han vilde advare Faderen mod „Brokken". — Ja, der var ingen Ende paa alt det, der var at tale om, ingen Ende paa al den Herlighed, der laa i dette, at Faderen vilde være hos ham næsten en hel Eftermiddag, være hos ham, ham alene, her ude Bakkerne fjert fra alle andre.

Et af Glanspunkterne ved hele Besøget, havde han tænkt sig, skulde blive, at hans Far skulde tilbyde at hjælpe ham med at genne ved Høvederne

engang imellem; og saa skulde det vise sig, at det magtede han alligevel ikke rigtig, saa vilde han selv løbe til og ordne det hele — hvor det var rart at tænke sig Faderens Forbavselse over, at han saadan kunde.

Middagen var ovre.

Nu maatte hans Far snart komme. — Men Tiden gik, og han kom ikke. Det var allerede et godt Stykke over Middag, men han kom ikke.

Hvor blev han dog af — ?

Det maatte jo for længe siden være Tiden, da han efter Bestemmelsen skulde have været der; men han kom ikke.

Nu begyndte Uvisheden at melde sig.

Mon han ikke skulde komme?

Den Tanke var jo ikke til at tænke til Ende.

Nu var Tiden imidlertid blevet saa fremrykket, at han var helt ved at miste Haabet.

Saa meldte Modløsheden sig.

Helt vilde han dog ikke give sig straks. Men da det nu var blevet meget langt hen paa Eftermiddagen, og han én Gang til, efter aller de andre Gange, havde været oppe paa Bakkekanten og set sig om med lange, spejdende Blikke til alle Sider, hvorfra det kunde tænkes, at Faderen kunde komme, og ingen Steder øjnet ham, saa maatte han give op; og det gjorde han, han græd, græd i denne sin uendelige Sorg.

Nu var alle de lyse og glade Udsigter spærrede, ikke saa meget som en Revne var der tilbage at kikke igennem.

Men da var det, som han dér stod under Trykket af denne helt overvældende Sorg, at det slog ned i ham, at hans Mor havde bedt ham om ikke alene at huske paa at bede Fadervor om Aftenen, før han lagde sig til at sove, men ogsaa at gøre det, naar der var noget i Vejen for ham, for naar han gjorde det, saa skulde den gode, kærlige Gud-Far nok hjælpe ham. — Saa bøjede Syvaarsdrengen sine smaa Knæ oppe under Bakkekanten, han bad sit Fadervor, og han sagde til Gud, om han vilde gøre det saadan, at hans Far kunde komme ud til ham. — Men inden han var færdig med sin Bøn, skete der noget mærkeligt, noget, han aldrig før havde oplevet.

Der kom Tvivl op i hans Hjærte.

Mon det nu ogsaa var muligt for Gud, som sad deroppe i Himlen, at faa hans Far ud til ham?

Ja, mon det var muligt?

Det begyndte at mørkne i hans Sjæl igen. — Han rejste sig fra sin Bøn. Han vendte sig om mod Fjorden. — Men hvad var det — ? Der henne, et lille Stykke borte paa Stranden, der kom jo hans Far.

Ja, han kom virkelig!

Saa kunde Gud alligevel.

Aa, hvor det var en Glæde: Faderen kom. —

Gud kunde —

Nu ned til Faderen, og saa blev der en Spørgen og en Svaren.

Faderen var bleven forsinket, og saa var han lige ved at ville opgive det den Dag; men saa havde han alligevel ikke kunnet; han vidste ikke rigtig hvorfor — det var ligesom kan ikke kunde lade være trods det, at han egentlig syntes, det var blevet for sent for denne Gang.

Ja, den lille Dreng kunde nu godt forstaa, hvad det var, der havde faaet ham til at gaa trods det, at han egentlig ikke vilde.

Det var Gud-Far.

Det var ham, der kunde, ikke alene dette, men alt, hvad han vilde. Det havde hans Mor nok sagt ham, og det havde han heller aldrig tvivlet om før i Dag; men Tvivlen var nu gjort til Skamme, og det varede længe, før den meldte sig igen. — Den kom igen, men da var der Ballast til at møde den med. Han havde jo oplevet det: Gud kunde.

En Tremark.

Det er mange Aar siden, Historien tildrog sig. Det var i Markernes og Rigsdalernes Tid.

I en Bondegaard i det nordlige Jylland var der en Børneflok. En Dag fik én af Flokken, en Dreng, der hed Lars, en Tremark. Det var en fremmed Mand, der gav ham den; denne Gave blev Aarsagen til en betydelig Oplevelse i en anden Drengs Liv.

En Bror til Lars, Thomas hed han, saa paa, at han fik Tremarken, og han saa, hvor den blev gemt.

Da nu Lars havde gemt sin Skilling, gik han ud; og Thomas blev ene inde. —

Nu trængte Tanken om den dejlige, blanke Sølvskilling sig ind paa ham. Han tænkte ikke paa, at han vilde tage den fra Lars, men han vilde saa gerne se den. Denne Tanke blev tilsidst saa mægtig i ham, at den drev ham hen til Skuffen, hvor Tremarken laa gemt, derfra og til at trække Skuffen ud var der ikke langt; og kort

efter stod han med Skillingen i sin Haand og saa paa den.

Som han nu stod der og saa paa den, kom han i Tanker om, at det kunde være morsomt at prøve paa at have den i Vestlommen lidt — ikke for at tilegne sig den, men bare for at mærke, hvor rart det var at have saadan en herlig Sølvskilling i sin Lomme. Heller ikke denne Gang var der langt fra Tanken til Virkeliggørelsen af den. Tremarken kom i Vestlommen.

Nu begyndte der en Vandren for Skillingen op og ned af Vestlommen, og hver Gang den var oppe, frydede Thomas sig over den og tænkte paa, hvor det vilde være dejligt at eje saadan en Skilling. Men da — som Skillingen engang igen var vandret ned i Lommen — gik Døren op, og Lars kom ind. Saa stod Thomas der.

Aa, hvor Tremarken nu var tung at have i Lommen. — Gid dog Lars vilde gaa ud igen uden at se efter den, saa der kunde blive Lejlighed til atter at faa den i Skuffen, tænkte Thomas.

Det havde jo slet ikke været hans Mening, at han vilde tage den, det var saa sandt; men blev det nu opdaget, at han havde puttet Lars's Skilling i sin Lomme, saa var han bange for, at baade Lars og hans Forældre vilde tro om ham, at han havde taget den for at beholde den. Han lod derfor foreløbig, som ingen Ting var hændt. Men da skete netop det, han var bange for — Lars gik hen til Skuffen for at se til sin Skilling.

Han kunde jo imidlertid, af gode Grunde, ikke finde den.

Nu blev der stor Opstandelse.

Mor kom ind, og hun begyndte at holde Forhør; alt imedens Skillingen blev tungere og tungere i Thomas's Lomme. Hvor han nu var ked af, at han havde taget den af Skuffen; men nu turde han ikke bekende. — —

Hans Forældre var strenge; det var gammeldags gudfrygtige Folk. Det var et godt Hjem og gode Forældre, han havde; men det hændte alligevel, at de var lidt for strenge. De slog undertiden, og de slog somme Tider vel haardt. Thomas var en god Dreng, og han vilde saa gerne være sand i sin Færd; men i dette Tilfælde turde han ikke.

Der blev ledt efter Tremarken, men den var ikke til at finde. Saa maatte der andre Midler til. En maatte jo være Skyld i, at Skillingen var bortkommen.

Thomas kom i Forhør; men han holdt sig. Hans Mor slog ham; men han bekendte ikke, for han kunde ikke taale at tænke paa, at hans Forældre og Søskende skulde tro om ham, at han vilde stjæle; og nu, efter Forhøret, var det jo mere sikkert end før, at de vilde tro dette.

Saa kom Turen til en anden af Søskendflokken, den lille Kristian; han kunde knap tale rent, men da Moderen spurgte ham, om han havde taget Skillingen, sagde han alligevel nej.

Nu blev det for Alvor galt for Thomas.

Men endelig lykkedes det for ham at faa Tremarken anbragt i et Hjørne af Stuen, hvor Sandet, som var strøet paa Gulvet, laa særlig tykt, og omtrent i samme Øjeblik saa han sit snit til, uden at nogen anede Uraad, at tage den igen, række den frem og sige:

„Her fandt jeg den!“

Saa var Skillingen altsaa funden; men dermed var det ikke forbi. Det skulde alligevel opklares, hvem der havde taget den af Skuffen; det maatte ikke gemmes hen, det var nu saadan Skik dér i Hjemmet.

Altsaa, Moderen gik i Lag med at forhøre paany.

Thomas kom igen for; men han nægtede. Moderen slog ham; men bekende vilde han ikke.

Saa kom Turen atter til lille Kristian; men han sagde nej igen. Saa slog Moderen ogsaa ham. Aa, hvor det skar i Thomas's Hjerte, at hans lille Bror skulde lide for hans Skyld; alligevel kunde han ikke faa sagt, at det var ham, der var Skyld i det hele. De vilde jo tro om ham, at han var en Tyv — det var ikke til at tænke paa, at han skulde have Tyvestemplet sat paa sig. — Det endte imidlertid med, at lille Kristian sagde, at det var ham, der havde taget Tremarken. Da Moderens Slag begyndte at svie, slap der et lille Ja ud af hans Mund; og dermed var Sagen afgjort — men

kun foreløbig, for der var jo én Part, som ikke var færdig med den, og det var Thomas.

Men Tiden gik. —

Thomas kom ud at tjene; og der gik Aaringer. Stadig bar han paa sin Hemmelighed. Hvor det var en tung Byrde, og den blev tungere og tungere.

Han kunde ikke faa den lagt fra sig.

Hver Gang han skulde hjem, lovede han sig selv og Gud, at han vilde fortælle det, som det var. Men naar han saa kom hjem, saa udsatte han det stadig, saa syntes han, at han vilde vente, til han skulde afsted igen; og naar Tiden kom, han skulde afsted, ja, saa syntes han, at det var altfor trist at afslutte et saa skønt Besøg med en saa sørgelig Tilstaaelse. — Det fik være til næste Gang han kom hjem.

Men saa hændte det, at Thomas blev syg — meget syg. Hans Husbond og Madmor var bange for, at han skulde dø, og de skyndte sig derfor at sende Bud efter hans Forældre. De kom — og nu stod de ved hans Seng, disse tunge alvorlige Mennesker. Deres Dreng led frygteligt, og de talte sammen om, at det nok var paa det sidste med ham. Han sagde ingen Ting; men han syntes, at som de sagde, maatte det gaa. Han skulde nok dø.

Men Brøden — den maatte han først have bekendt; men han kunde ikke; han kunde ikke

være tjent med, at hans Forældre skulde tro om ham, at han havde stjaalet.

Smerterne steg, og Brøden tyngede haardere og haardere paa hans Sjæl. Da brast det paa én Gang ud af ham i et Skrig:

„Det var mig, der tog Tremarken!“

Det eneste Svar, han i dette Øjeblik fik paa denne Tilstaaelse, var, at hans Far sagde med underlig Medfølelse i Stemmen: „O, Herre Gud!“

Men nu kommer egentlig først det underlige ved Historien, ja, man kunde vel ogsaa godt sige det underfulde; thi i samme Øjeblik, som Tilstaaelsen var undsluppet Thomas, saa var ikke alene hans Sjæl lettet for sin Byrde; men saa var hans Legeme rask.

Thomas har selv som ældre Mand fortalt, at han var ikke i Tvivl om, at det var Vorherres Værk. I dene Pine maatte han ind, før han kunde faa sagt, hvad han skulde for at være sand, som det var hans inderste Lyst at være. Men da Sandheden var sagt, saa var Gud ogsaa tilrede til at tage det haarde Middel bort igen. Gud er en retfærdig Gud.

Det syge Føl.

Det var en tidlig Sommerdag, Gaardmand Ole Jensen gik ude i sin Mark sorgfuld i Sind. — Der var saa meget, der tyngede ham.

Sidst paa Vinteren var hans gode, trofaste Hustru død fra ham og seks smaa Børn, det sørgede han saa dybt over. Fattigt havde det altid været for dem; men det var, ligesom det ikke mærkedes saa meget, medens Karen Marie levede; hun havde altid kunnet jage Skyerne bort fra Ole Jensens Pande, naar et eller andet truende trak op, og saa havde de i Forening arbejdet sig over Vanskelighederne. —

Men nu stod Ole Jensen alene, nu tyngede det økonomiske dobbelt paa hans Sind. Han vilde saa gerne være god imod de seks smaa, raske, dejlige Børn, han havde; men hvorledes skulde han faa Raad til at skaffe dem god Pleje under en kyndig Kvindes Haand? Midlertidigt havde han faaet fat i en ung Pige til at hjælpe sig; men saa meget kunde han se, at det kunde ikke blive ved at gaa.

Som han gaar i disse mørke Tanker ude i sin Mark, kommer han forbi Føløget — det stod paa Græs, det havde folet for tre Uger siden, og nu

løb det smukke lille Føl og legede omkring Moderen.

Ved dette Syn kom Ole Jensen til at staa stille. — Dér i Føllet havde han jo en lille Kapital, ja, maaske en stor. Moderen var jo et første Klasses Dyr, og Faderen til Føllet var Egnens fineste Præmiehingst. Jo, han havde Lov at vente sig noget af det Føl. — Naar det nu bare vilde vokse og trives godt, og det saa det ud til, saa kunde det blive meget værd til Efteraaret. — Saa kunde han sælge det.

I de følgende Dage kom Ole Jensen saaledes til at fæstne sine Tanker ved det lille røde, velskabte Hingstføl, saa de næsten aldrig var fra det. Det var, ligesom han syntes, at hele hans Fremtid afhang af, hvad der kunde bringes ud af dette Føl; det satte sig mere og mere fast i hans Bevidsthed, at her havde han en større Kapital gemt. Han slog sig næsten helt til Ro i den Tanke: gik det bare godt med Føllet, saa kom han nok over det hele.

Nogle Dage gik nu paa den Vis.

Men saa en Dag kom Ole Jensens gamle Far hjem fra Marken; han havde været ude at flytte Føløget. Han kom saa stille og saa helt sørgmodig ud; saaledes kom han ind i Gaarden og hen mod Ole Jensen, der var ved at pumpe Vand til Kreaturerne. Da Ole hørte Skridt, saa han op og fik Øje paa Faderen. Han kunde

straks se, at der var noget i Vejen med denne, og han spurgte ham da:

„Hvad er der galt, Far?"

„Ja," sagde den gamle med en let kendelig Rysten i Stemmen, „jeg tror, Føllet er meget sygt, Ole; du maa hellere gaa ud og se til det."

Det gav et Sæt i Ole Jensen, da han fik den Besked, og en hel Tankerække rulledes i et Øjeblik op for ham. — Mon da nu alle de Forhaabninger, han havde haft til dette Føl, skulde slaas til Jorden?

Han gik ud i Marken og fik dér til Overflod bekræftet, hvad hans Far havde sagt.

Føllet var meget sygt; og for Ole Jensen at se, var det kun et kort Tidsspørgsmaal, naar det vilde være forbi med det. Men Dyrlægen fik han vel alligevel have fat i; det kunde jo tænkes, at han kunde hjælpe det over Sygdommen.

Saa gik Ole Jensen til den nærmeste Telefon for at sende Bud efter Dyrlægen, der boede en Milsvej borte. Det var ikke nogen let Gang. Tidt var han ved at vende om igen, for han var saa sikker paa, at Føllet vilde dø, saa han syntes, at det egentlig var Daarskab at sende Bud efter Dyrlægen. Det var bare en Udgift mere at tage paa sig; men han gik da alligevel, fik Dyrlægen bestilt til at komme og kom selv paa Vej hjemefter igen.

Paa Hjemvejen blev det imidlertid rent galt for Ole Jensen. Hans store Sorg og alle hans økono-

miske Bryderier væltede ind paa ham, og alt det var næsten ved at klemme ham til Jorden. — Føllet, Føllet, det kunde have klaret saa meget af det, men nu var der ingen Vej at se frem.

Da, som det tyngede allerhaardest, prøvede han at bede Gud om Hjælp; men under Bønnen var det for ham, som der ingen Vej var fra ham til Gud i den Sag. Bønnens Vej var ellers ikke ukendt for Ole Jensen; han havde tidt hentet sig Trøst og Hjælp ad den; men de sidste Dage var det nær ved, at han havde glemt, hvor den gik over al den Spekuleren over dette her Føl; og som sagt, i Dag mærkedes det for ham, som Vejen var lukt. Da han var færdig med sin Bøn, syntes han, Tyngen paa hans Sjæl var lige haard, og Vejen lige trang at gaa.

Men da, som han havde gaaet lidt, slog der paa én Gang en hel ny Tanke ned i ham: Var det ikke i Dag, at hans Nabo Jens Hansen, skulde paa Sygehuset med sin lille Datter? — Jo, det kunde han nu tydelig huske, at det var.

Ja, men hvad var det dog, han navde ladet sig hilde i. Han havde et Føl, der var sygt, kun et Føl. Jens Hansen havde et lille Barn, en dejlig lille Pige, Forældrenes eneste Barn, hende skulde de nu sende paa Sygehuset, hende, de holdt saa uendelig meget af; og det var usikkert, om de nogensinde kom til at opleve den store Glæde at hente hende rask hjem igen. — — Se, det var en hel anden Slags Sorg end den, der havde tynget ham;

det saa han nu saa klart. — Ja, det var nok egentlig Vorherres Svar paa hans Bøn, der nu var kommen til ham paa den Maade.

Han havde været for dybt inde i de økonomiske Bekymringer de sidste Dage. Han havde levet for meget med Føllet i Tankerne og glemt at takke Gud for den store Rigdom, han havde i sine raske, gode Børn — nu saa han det! Aa, hvor han nu var glad og taknemmelig for, at det ikke var et af hans Børn, der var sygt, men kun Føllet; ja, han var saa glad, at han næsten ikke kunde rumme det, han maatte raabe sin Tak ud til Gud for, som han havde det.

Nu maatte han skynde sig hjem.

Han længtes saadan efter at trykke sine smaa Børn i Favnen og sige Vorherre Tak for dem.

Han gik over Marken, hvor Føllet var. Han saa, længe før han kom til det, at det havde lagt sig; og da han naaede hen til det, saa han, at det var død; men nu kunde han bære det. Lidt efter kom han syngende ind i sin Gaard. Han sang en Takkesang; og han gik ind og tog sine Børn i Favn og takkede Vorherre inderligt for dem.

Sært snor sig Livets Veje.

Som lille Dreng fik han sin Vilje i alt. Inden han naaede Konfirmationsalderen, levede han mest sit Liv blandt Voksne. Barn paa bedste Maade fik han aldrig Lov at være.

Hans Far var stor Gaardmand i en af Vestjyllands bedste Egne, og han handlede med Kreaturer.

Det tog hans Tid.

Hans Mor holdt meget af en god Taar Kaffe, især holdt hun af Kaffesladderen. — Kaffen smagte altid bedst naar den blev nydt i Selskab, syntes hun; og saa holdt hun Selskab hjemme hos sig selv og tog ud til Selskab hos andre.

Det tog ikke al hendes Tid, men det tog den Tid, hun skulde have brugt til sine helligste Pligter, til Opdragelse af hendes Børn.

Egentlig var der god Grund baade i Far og Mor i „Kirkegaarden", men de var nu én Gang kommen til at bygge lidt ved Siden af den.

Men det var dog nok den „gode Grund"s Skyld, at kun én af den store Børneflok kom ud ad de vilde Veje; og denne ene var Martin, ham, der fik sin Vilje i alt, da han var lille. — Det kunde han ikke taale.

Der kom tidt fremmede Handelsfolk hos Martins Far, og det var næsten bleven en fast Skik, at saa tidt, som det skete, skulde der spilles Kort.

Og der blev spillet højt.

Dette Liv saa Martin paa. Og da han var tolv Aar, spillede han Kort som den bedste blandt voksne Mænd; og de voksne talte til ham og var over for ham, som han var deres Lige i Alder.

Efter at Martin var bleven konfirmeret, var det sjældent at træffe ham i Seng om Natten. Han spillede Kort med „fine" Folk paa „fine" Steder. — Inden han blev tyve Aar, var han Kreaturhandler, endda af den Slags, andre Handelsmænd tager deres Hat af for.

Store Evner havde Martin. Alt, hvad han tog fat paa, magtede han som den første paa sit Omraade. — Trods sit udsvævende Liv fik han Tid til meget Arbejde.

Han havde stor Virketrang.

Han gav sig til at studere Tysk og Engelsk, og ret snart mestrede han de to Verdenssprog saa godt, saa han baade kunde tale og skrive dem rigtigt.

Inden Martin bliver 25 Aar, træffer vi ham i Englands Hovedstad, i den store Verdensstad London, som en betydelig Kreaturkommissionær.

Kommissionær Kirkegaard blev snart en kendt Mand paa Londons Kreaturmarkeder. — Vildt levede han stadig, og det kostede mange Penge, flere end Kommissionæren tjente.

Saa fik han en Dag Bud hjemme fra, at hans Far havde opkøbt og sendt til ham en stor Ladning fede Kreaturer, til mange tusind Kroners Værdi.

Om han vilde sælge dem?

Jo, han vilde nok sælge denne Ladning!

Han modtog Kreaturerne, fik dem solgt til gode Priser; men han glemte at sende sin Far Pengene, han fik ind for dem.

Det blev økonomisk Ruin for Faderen. Vel gik han ikke helt fra Gaarden. Men før var der Rigdom i „Kirkegaarden", nu „hang" man ved.

Men hvad der pinte værre endnu end Fattigdommen, var Tankerne om Sønnen.

Hvordan mon det gaar Martin, vort forvildede Barn, men dog vort Barn, knyttet til os med de stærkeste Baand, der først for Alvor er blevet strammet ad Kærlighedsvej nu, da vi ikke véd, hvordan han har det, ikke véd, hvor han er, ikke véd, om han er levende eller død.

Ja. det var det store Spørgsmaal for Martins Forældre nu.

Efter dette kom der, ganske naturligt, færre Handelsfolk til „Kirkegaarden". Gilderne blev det slet ikke til noget med. Kortspil saa man ikke mere noget til.

Der var bleven rørt saa dybt ved Hjertestrengene i det Hjem, saa man ikke længere kunde leve som før. Ad dyrekøbt Erfaringsvej var man naaet til Forstaaelse af, at Mennesket lever ikke

af Brød alene. Man var naaet dertil i ,,Kirkegaarden", at Far og Mor og Børnene derhjemme kunde samles i Bøn til Gud, ikke blot for dem selv, men maaske allerstærkest for ham derude. —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Ja, ham derude —

Hvad var han bleven til?

Ad hvilke Veje færdedes mon nu Kommissionær Kirkegaard?

Ja, efter at han havde solgt sin Fars Kreaturer og beholdt Pengene for dem, kom der en Tid, hvor han rigtig levede i Sus og Dus. Men snart var Pengene brugt paa nær et lille Beløb, han købte en Billet for til Amerika.

Saa vidt kom Martin frem ad Vejen, der fører til Afgrunden.

Men saa var det ligesom Vejen kom til at svinge lidt i en anden Retning. Hans Samvittighed begyndte at lade høre fra sig. Han kom til at tænke paa Hjemmet, paa Far og Mor og paa sine Søskende; han skammede sig, og han gjorde mere end det. — Han satte sig det Maal, at han vilde tjene de Penge, han havde snydt sin Far fra og sende ham dem derovre fra ,,Guld"-Landet i Vest. —

Og ,,Kommissionær" Kirkegaard var dygtig, og han havde Erfaring i Forretningsverdenen.

Han havde ikke været i Amerika ret mange Maaneder, før han havde en ledende Plads i en Kæmpeforretning, hvor han skulde have en meget høj Maanedsløn.

Allerede efter den første Maaneds Forløb sendte han sin Far nogle Hundrede Kroner.

Men saa kom der atter en Svingning paa Martins Vej:

Han blev syg.

Det vilde Ungdomsliv gav nu Tilbageslaget. — Nu han lige havde faaet sit Manddomsarbejde begyndt.

Lægerne ordrede ham til at rejse hjem til Danmark, om han vilde have mindste Haab om at komme sig.

I Forretningen, hvor han arbejdede, var man kommen til at skatte den flittige og dygtige Dansker saa højt, at man bød ham, at hans Plads maatte staa aaben efter ham et Aar.

Saa gik Martins Vej atter hjem mod det gamle Land.

Hans Rejse gik over England.

Og her, hvor han i sin Tid var falden saa dybt, her skulde han faa den herligste Oprejsning.

Paa Vejen hjem kom han til at gøre Ophold i en af Englands Storbyer.

Han gik ude i en af Byens Gader. Det kneb for ham med at gaa. Han var legemlig syg, og han var i aandelig Nød.

Han gaar fremad Gaden med dybt bøjet Hoved; et eller andet faar ham imidlertid til at rejse Hovedet, og da ser han, at han staar lige foran en Kirkedør.

Han gaar ind ad den aabne Kirkedør uden rigtig at vide hvorfor.

Det var en Søndag, og der var Gudstjeneste i Kirken. Martin fandt sig en Plads derinde.

Og her i fremmed Land, i en fremmed Kirke det var en Metodistkirke, han var kommen ind i, her gik endelig den Vej for Martin, hvor han kunde finde Klippegrund under sig.

Han sad i Kirken; Gudstjenesten skred frem, og som den skred frem, voksede hans Nød, hans Syndebyrde; og tilsidst var den ved at tage Magten fra ham. Afgrunden gabede, hvor han saa hen. Hvor han var, vidste han ingen Ting om. Han kunde ingen Ting sige, han kunde ikke røre sig. — Saaledes sad han, da han mærkede en Haand paa sit dybt bøjede Hoved.

Det var Præsten, der stod hos ham. — Martin fik Hovedet lettet, fik set sig om i Kirken, og han saa, at Præsten og han var ene derinde. — Gudstjenesten var forbi; alle havde forladt Kirken; han havde ikke sanset noget af dette.

Nu spurgte Præsten ham med en mild og god Stemme, hvorfor han sad her i Kirken, efter at alle andre var gaaet.

Først gav Martin Sygdom og Træthed Skylden for at han var bleven siddende. Men Præsten var Hjertekender, han saa straks, hvad der trykkede den unge Mand allerhaardest; og snart fandt han ved kærlige Ord Vejen til Martins Hjerte. — Og denne fik lukket op for alt, hvad der tyngede ham. Han skaanede ikke sig selv.

Da Martin havde fortalt sit Livs Historie, begyndte Præsten at fortælle. Det, han fortalte, var paa en Maade ikke nyt for Martin, og alligevel var det, som det var første Gang, han hørte det.

Det var den gode Hyrde, Præsten talte om. Han talte saa hjertevarmt om ham, der aldrig bliver træt af at lede efter ildestedte Mennesker; og som Præsten talte, var det for Martin, som fik han fastere og fastere Grund under sig.

Før kunde han ingen Vej øjne til de levendes Land; nu laa Vejen for ham, og paa den gik en enlig Vandringsmand. — Det var den gode Hyrde, og hans Vej bar lige mod ham; og snart hvilede han i Frelserfavnen.

En uendelig Lykkefølelse kom over Martin. — Præsten havde endt sin Tale. De to Mænd knælede ved hinandens Side i Kirken. De bad og de takkede.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Der gik en til Døden tynget Mand ind i den fremmede Kirke. Der kom en fribaaren Mand

ud. Hans Hoved var nu løftet, og hans Øjne straalede af Lykke.

Det var i den ellevte Time, Martin kom ind i Vingaarden, og dog fik han samme Dagløn som dem, der havde været der hele Dagen. — Som en trofast Arbejder i Vorherres Vingaard rejste han hjem.

Hjemme blev han modtaget med aabne Arme.

De kærligste Hænder plejede ham den korte Tid, han havde tilbage at leve i her paa Jorden.

Men Martin betalte for Kærligheden, ja, gav den tilbage med Renter.

Det, han havde oplevet i den engelske Kirke, var ikke en Drøm, det var den mest velsignede Virkelighed; og denne Virkelighed kunde han ikke blive træt af at fortælle om.

Det var i Husets største og mest solrige Stue, Martin havde sin Sygeseng. I Stuen var der lyst, og i Hjertet var der lyst. Guds Solskin var baade ude og inde; og ud fra Lyset talte Martin til de mange, der kom til ham; og gennem det Vidnesbyrd, han aflagde fra sin Sygeseng, fik han Lykke til at hjælpe ikke saa faa til at leve et rigere Liv, end de før havde levet. — Han havde fundet Vejen hjem, og han blev en Vejviser for andre paa den samme Vej.

Kun nogle faa Maaneder fik Martin Lov til at tjene saaledes.

En Sensommeraften, som Solen sendte sine sidste stærke Straaler ind i Stuen, sov han stille hen med Hjertens Tak til Gud for Broen, der var slaaet for ham „fra Dødningehjem til de levendes Land.“

Det haster ikke — jeg er jo ung.

DER levede for en Del Aar siden en ung dansk Mand i en af Midtstaterne i De forenede Stater i Nord Amerika. Han er nu død, som efterfølgende lille Fortælling vil vise. Jeg nedskriver et lille Stykke af hans Historie, saaledes som den er bleven mig fortalt af en gammel Præst:

Præsten fortæller:

Gennem flere Aar mødte jeg ret jævnlig den unge danske Mand. Han var letsindig, men ikke ond. Især i ét Forhold var han letsindig, det var i Forholdet til Gud.

Det er næsten ved at kunne tage baade Livsmod og Livsglæde fra en, naar man tænker paa, hvormange der ligner den unge Mand deri, indskyder her den gamle Præst. — — — — — — —

Mange Forsøg gjorde jeg paa at finde Vej til hans Hjerte. — Mange Gange talte jeg til ham om, hvormeget det gælder, at vi Mennesker altid er rejsefærdige; men det lod stadig, som der ingen Vej var frem. Jeg hørte aldrig at han gjorde Grin med det helligste; men jeg véd, at han gjorde

det. En kristen Ven, jeg havde, havde i en Samtale med ham oplevet det. Denne prøvede, som jeg havde prøvet det mange Gange, at komme Hans (det var den unge Mands Navn) ind paa Livet med Spørgsmaalet om Forholdet til Gud.

Han havde fortalt ham, saa inderligt som han kunde, om Vorherre Jesus Kristus, der elskede os syndige Mennesker saa højt, at han villigt gav sit Liv for os. Han havde sagt ham, dybt og alvorligt, men saa kærligt, som han kunde, at Jesus Kristus er Vejen, Sandheden og Livet og, at vi i Samfund med ham kan faa kastet Lys over det i vort Liv, der uden dette Samfund er uigennemtrængelig mørkt for os. Det sidste, han sagde til Hans i denne Samtale, var, at det hastede altid med at give sig Gud i Vold med Sjæl og Legeme, for ingen véd, naar Vejen her er vandret til Ende. En Dag staar Knokkelmanden der, og han er ikke til at afvise; og da gælder det, at man har Vorherre med sig, for endnu er der ingen andre end ham, der har overvundet Døden; og Dødens Overvinder er det ikke til at tænke paa at undvære i en saadan Stund. Han er ikke til at undvære for dem, der véd, hvad Døden betyder. Det maa vi være sikre paa i den Stund, at Jesus Kristus staar med Broderhaand rakt ud for at blive Følgesvend over Dødens mørke Vand til de levendes Land.

Denne kærlige og i dybeste Forstand alvorlige Tale, var det, Hans mente at have Raad til at gøre Grin med.

Han svarede paa den:

„Jeg ved nok, at baade du og Præsten og en Del flere af jeres Venner, som kender mig, arbejder paa at faa mig til at vende om paa den Vej, jeg gaar, for at jeg kunde slaa Følge med jer i Troen paa Vorherre, men det kan I nu godt spare jer. Jeg er ung, og med mig haster det ikke med dette. Det er, mener jeg, tidlig nok at tænke paa Omvendelse, naar den Tid kommer, da man skal dø.“ — De sidste Ord var ikke fri for at have en spottende Klang.

Dybt bedrøvet gik min Ven den Dag fra Hans. Noget næsten overmenneskeligt tungt kom til at knuge hans Sind. Det var forfærdelig tungt at høre én tale saa sørgelig uforstandige Ord om det højeste og dybeste for os Mennesker; og det var saa forfærdelig tungt at tænke paa, at saa mange, mange havde Sind til at sige det samme, som Hans havde sagt. — Min Ven maatte denne Aften bøje sig i den dybeste kristelige Ydmyghed for atter at vinde sin Hjertefred helt tilbage.

Dagen efter, at min Ven havde talt saaledes til Hans og faaet det nævnte Svar af ham, fik han Bud om, at nu havde han kun kort Frist, ret snart var hans Dage talte.

Hvorledes kom Budet?

Det kom saaledes:

Hans var Murer. Han arbejdede hin Dag temmelig højt oppe paa en Bygning. Han havde blandt andet det Arbejde, at han skulde fæste en Snor op ved den ene Ende af Stilladset, hver Gang der var lagt et Skifte. Og som han da engang gaar frem for at fæste Snoren op, træder han for langt ud paa Enden af et Bræt, og saa var Ulykken der.

Hans faldt ned paa et Bræt af Stilladset neden under, og over dettes Kant brækkede han sin Rygrad lidt neden for Nakken.

Da Kammeraterne kom til ham, troede de, han var død; men de fik dog hurtigst muligt Bud efter en Vogn fra et Hospital og fik ham kørt derhen. Paa Hospitalet kom han lidt efter lidt til Bevidsthed igen, men med Bevidstheden kom ogsaa Smerterne — frygtelige Smerter. Kom Hans saaledes til at mærke, hvor et Menneske kan komme til at lide legemligt, saa kom han ogsaa til at opleve, at der, trods Smerterne i Legemet, kan være lyst i Sjælen.

Den første, Hans saa ved sin Seng, efter at han havde faaet sin fulde Bevidsthed igen, var min Ven, der faa Dage i Forvejen var gaaet saa bedrøvet fra ham. Han sagde ingen Ting til Hans, han kunde ingen Ting sige for Bevægelse. Men nu sagde Hans noget; og det var forunderlig dejligt for min Ven at høre det, han sagde.

Det var et Vidnesbyrd, han aflagde om, at selv om han nu omtrent havde mistet sit Liv, saa havde han dog aldrig ejet Livet som nu. Han sagde kun disse faa Ord:

„Kære Ven, staar du her efter den Behandling, jeg gav dig, sidst vi var sammen; men det er vel ellers rigtig nok, at det er dig, der er her, ingen er vel nærmere til at høre det, jeg nu vil sige, end du."

Og saa sagde han:

„Jeg har nu faaet Bud om, at min Tid her paa Jorden snart er forbi; og jeg véd, at Budet er kommen fra Gud; og jeg véd, at jeg vil gaa til Gud, naar jeg gaar herfra."

Det var alt, hvad Hans kunde holde ud at sige. Hans Smerter var forfærdelige. Men det var jo nok til, at den der stod ved hans Seng, kunde forstaa, at nu havde Hans taget mod Vorherres udrakte Haand.

I de faa Dage, Hans levede, besøgte min Ven og jeg ham flere Gange. Han kunde ikke sige meget; men Lykken over at være et frelst Menneske straalede ud af hans Øjne og lagde sig ligesom i forklaret Glans over hans Ansigt, endskønt det næsten altid var fortrukket af Smerte. — Der var nogle faa Ord, han gentog Gang efter Gang, det var disse:

„Jeg prøvede at stampe mod Brodden, men jeg kunde ikke staa mig i Længden. — Jeg har købt Sandheden med mit Liv, men jeg har ikke købt den for dyrt, for Sandheden, Vejen og Livet er nu for mig blevet Vorherre Jesus Kristus. Han har lovet mig, som han lovede Røveren paa Korset det, at række mig Broderhaand og føre mig ind i Guds dejlige Paradis.

Jeg har købt Sandheden; men jeg har ikke købt den for dyrt."

Vi stod ved ham, da han lukkede sine Øjne. De sidste Ord, han sagde til os, var disse:

„Fortæl for Ungdommen, hvad jeg har oplevet de sidste Dage af mit Liv!"

LC ACQUISITIONS
0 043 248 247 9

1/6/2015
C 3375282 94 02
HF GROUP - IN
15-B078

LIBRARY OF CONGRESS
0 043 248 247 9